

**Ana tili hám ádebiyatı (qaraqalpaq tili hám ádebiyatı) magistratura
qánigeli**

2-kurs

**Kognitivlik lingvistika pání
juwmaqlawshı qadaǵalaw sorawları**

1. «Kognitivlik lingvistika » pání obekti hám wazıypaları nelerden ibarat?
2. Kognitivlik lingvistikanıń basqa ilimler menen baylanısı hám ózine tán ózgesheligin túsindirín.
3. Kognitivlik lingvistikanıń folkloristika menen til biliminiń ádebiy tekstlerdi úyreniwde ayırmashılıǵın kórsetín.
4. Tekstlerdi izertlewde tariyx ilimi menen filologiyalıq ilimlerdiń ózgesheligin anıqlań.
5. Ádebiy tekstler lingvistika teoriyasıda qanday baǵdarlarda úyrenilmekte?
6. Ádebiy sózdiń dúnyanı tanıwshılıq, bilim beriwshilik hám tárbiyalıq áhmiyetin aytıp berín.
7. Kognitivlik lingvistika neni izertleydi?
8. Tillik tanıwdıń ilimiy baǵdarı.
9. Kategoriyalaw.
10. Kategoriyalawdıń kognitivli modeli.
11. Tillik birliklerdi kategoriyalaw: leksikalıq hám grammatikalıq, funkcionallı kategoriyalaw.
12. Til ilimi paradigması tuwralı túsinik.
13. Til iliminiń qalıplesiwindegi izertlew baǵdarları.
14. Qurılıslıq grammatika menen kognitivli grammatikanıń baylanısı: ilimlerdiń kózqarasları menen maqsetleri.
15. Til ilimindegi ilimiy baǵdarlar baylanısı.
16. Til ilimindegi antropocentrlik baǵdar tuwralı túsinik.
17. Kognitiv lingvistikadaǵı adamnıń róli.
18. Ulıwma til ilimi menen qaraqalpaq til ilimi tuwralı ilimiy túbirlеме berip, ortaqlıǵı menen ózgesheligin jazba túsindiríniz.
19. Qurılıslıq grammatikanıń túbirlemesi, baǵdarları menen minnetleri, kognitivli grammatikadan ózgesheligi tuwralı tallaw jazıńız.
20. Tanıwshılıqtıń til ilimindegi xızmeti tuwralı maǵlıwmat beríniz.
21. Til ilimi paradigması tuwralı túsinik.
22. Til iliminiń qalıplesiwindegi izertlew baǵdarları.
23. Qurılıslıq grammatika menen kognitivli grammatikanıń baylanısı: ilimlerdiń kózqarasları menen maqsetleri.
24. Til ilimindegi ilimiy baǵdarlar baylanısı.
25. Til ilimindegi antropocentrlik baǵdar tuwralı túsinik.
26. Kognitiv lingvistikadaǵı adamnıń róli.
27. Ulıwma til ilimi menen qaraqalpaq til ilimi tuwralı ilimiy túbirlеме berip, ortaqlıǵı menen ózgesheligin jazba túsindiríniz.
28. Qurılıslıq grammatikanıń túbirlemesi, baǵdarları menen minnetleri, kognitivli grammatikadan ózgesheligi tuwralı tallaw jazıńız.

29. Tanıwshılıqtıń til ilimindegi xızmeti tuwralı maǵlıwmat berıńiz.
- 30.** Tillik birliklerdegi dúnyalıq konceptuallawdın kúrinisi.
31. Kognitivli semantikanıń wazıypaları.
32. Dúnyanı tanıw usıllarındaǵı til xızmeti;
33. Dúnya tuwralı maǵlıwmattı qabıllaw, jalǵastırıw, dúzetiw.
34. Koncept – ómirdegi kúndelikli tirishilik, háreket.
35. Konceptlik keńislik – jeke millettin (etnostın), tili.
36. Tanıw – koncept – sana birliǵi.
37. Til ilimi paradigması tuwralı túsiniw.
38. Til iliminiń qalıplesiwindegi izertlew baǵdarları.
39. Qurılıslıq grammatika menen kognitivli grammatikanıń baylanısı: ilimlerin kózqarasları menen maqsetleri.
40. Til ilimindegi ilimiy baǵdarlar baylanısı.
41. Til ilimindegi antropocentrlik baǵdar tuwralı túsiniw.
42. Kognitiv lingvistikadaǵı adamnıń róli.
43. Ulıwma til ilimi menen qaraqalpaq til ilimi tuwralı ilimiy túbirleme berip, ortaqlıǵı menen ózgesheligin jazba túsindirıńiz.
44. Qurılıslıq grammatikanıń túbirlemesi, baǵdarları menen minnetleri, kognitivli grammatikadan ózgesheligi tuwralı tallaw jazıńız.
45. Tanıwshılıqtıń til ilimindegi xızmeti tuwralı maǵlıwmat berıńiz.
46. Jekelik (jeke adam) koncept;
47. Toparlıq: jınıslıq, jas ózgeshelik jámiyetlik koncept;
48. Prototiplik túsiniwtegi koncept
49. Ulıwma milletlik koncept;
50. Ulıwma dúnyalıq (adamzatlıq) koncept.
51. Freymlik qurılıs tuwralı túsiniw.
52. Sitwaciyalıq hám klassifikaciyalıq freymler.
- 53.** Freymlik qurılıs
54. Túsiniw sózine baylanıslı anıqlama.
55. Til ilimindegi geshtalttıń psixologiyadaǵı geshtalttan ayırmashılıǵı.
56. Tillik geshtalt.
57. Koncept degen ne? Tekstten anıqlamaların tawıp, túsindirıńiz.
58. Koncept túrleri degendi qalay túsinesiz?
59. Miynette qansha koncept túrleri kórsetilgen?
60. Koncept túrleri neniń túbirinde sheshiledi?
61. Koncept túrlerin qalay jiklewe boladı?
62. Kognitivli modeldi tallaw
63. Milliy dúnyatanıw túbirindegi koncept túrlerin ashıp, mısallar menen jazbasha tallap túsindirıń.
64. Milliy koncept túrleri menen ózgeshelikleri, belgileri tuwralı anıq túsiniw jazıń.
- 65.** Zatlardıń qásiyeti.
66. *Bahalawıshlıq* – ekspressiyalıǵı.
67. Metafora – kóp mánililiktiń túbirgi.
68. *Lakuna hám koncept.*
69. *Metafora hám koncept*

- 70.Kognitivli semantikanıń izertlew belgiı, tásirleri.
- 71.Kognitivli semantikanıń etnomádeniy birlikler menen baylanısı.
- 72.Kogniciya tuwralı túsinik.
- 73.Antropocentrislik paradigma hám kognitivlik baǵdar.
- 74.Lingvistikadaǵı kognitivli paradigmanıń qalıplesiwi menen rawajlanıwı.
- 75.Tanıw tuwralı alımlardıń pikirleri, kózqarasları, teoriyaları (A.Baytursınulı, Q.Jubanov, S.Keńesbaev, Ğ.Musabaev, M.Balaqaev t.b.)
- 76.Til menen tanıw birlesligi.
- 77.Til hám oylaw.
- 78.Oylaw hám sóylew.
- 79.Tanıw procesi menen sóylew háreketiniń túrleri, olardıń arasındaǵı baylanıs.
- 80.Til, adam, tanıw qarım-qatnası.
- 81.Tillik tanıw hám álemdi izertlew.
- 82.Tillik qurılıslardı izertlewdegi kognitivlik baǵdar.
- 83.Metaforanı izertlewdegi kognitivlik baǵdar.
- 84.Tillik modeller tuwralı túsinik (tillik birliklerdi kognitivli modellew).
- 85.Frazeologiyadaǵı álemnıń tillik modeli
- 86.Paremiologiyalıq dizimdegi tanıwlıq mánisi.
- 87.Metaforalardıń, sóz-simvollarardıń tanıwlıq xızmeti.
- 88.Kognitivistika túsinikleri. Koncept, konceptosfera, konceptualizaciya túsinikleri. *Oykórinis, prototip, scenariy, freym* tuwralı túsinik.
- 89.Tillik model. *Watan, El, Ata mákán, Tuwıs, Jetiata* konceptisi.
- 90.Semantika menen kognitivlik túsiniktiń qarım-qatnası.
- 91.Túbir sózlerdiń jasalıwınıń tanıwlıq túbirler.
- 92.Metaforanıń tanıwlıq sıpatı.
- 93.Metaforadaǵı semantika menen simvollarlıq xızmet. Konceptuallıq metafora túsinigi.